



**T.C.**  
**TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU**  
**2.DAİRE KARARI**

Başvuru Numarası : 2022/684  
Toplantı Tarihi/Sayısı : 19.3.2024/44  
Karar Numarası : 2024/325  
Başvuran : V. Ç.  
Başvuran Vekili : -  
Adres : -  
Muhatap Kurum/Kişi : Marmara 5 No.Lu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu  
Muhatap Adres : -

### **I. BAŞVURUNUN KONUSU**

1. Başvuru, başvuranın görüntülü görüşme hakkından yararlanamadığı, öğrenci olmasına rağmen örgün eğitime devam edemediği, yediden fazla kitap bulunduramadığı, e-YDS ve TOEFL gibi yabancı dil sınavlarına giremediği iddiaları ile Kurumda kapalı ve açık görüşlerin sadece 40 dakika yapıldığı, kapalı görüşlerinin kayıt altına alındığı, kargo ile gönderilen çorap, çamaşır gibi eşyaların mahpuslara verilmediği, sosyal ve eğitsel faaliyetlerin yapılmadığı iddialarına ilişkindir.

### **II. İNCELEME SÜRECİ**

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle;

a. Haftada sadece 10 dakika sesli arama hakkının olduğunu, görüntülü görüşme hakkından yararlanamadığını,

b. Öğrenci olmasına rağmen örgün eğitime devam edemediğini,

c. Yanında yediden fazla kitap bulunduramadığını,

ç. E-YDS ve TOEFL gibi yabancı dil sınavlarına giremediğini,

d. Kapalı ve açık görüş sürelerinin bir saat yerine 40 dakika uygulandığını ve kapalı görüş esnasında yapılan görüşmelerin kayıt altına alındığını,

e. Mahpusların yakınları tarafından kargo ile gönderilen çorap, çamaşır gibi eşyaların mahpuslara verilmediğini, kendi ailesinin gönderdiği eşofman ve şortun kendisine verilmeyerek çöpe atıldığını,

f. Sosyal ve eğitsel faaliyetlere katılımın yasaklandığını iddia etmiştir.

3. Marmara 5 No.Lu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle;

a. Görüntülü görüşmelerin Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'in 74'üncü maddesindeki hükümlere uygun bir şekilde yapıldığını, başvuranın içinde bulunduğu suç grubu sebebiyle görüntülü görüşme imkanından yararlanmasının ilgili mevzuatın dışında kaldığını,

b. 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 76'ncı maddesinin birinci fıkrasında "Açık ceza infaz kurumları ile çocuk eğitim evlerinde bulunan hükümlülerin örgün ve yaygın, kapalı ceza infaz kurumunda bulunan hükümlülerin yaygın öğretimden yararlanmaları sağlanır."

**Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.**

hükmünün yer aldığını, kapalı ceza infaz kurumu olmaları nedeniyle ilgili mevzuat hükmü uyarınca başvuranın örgün eğitimden yararlanma imkanının bulunmadığını,

c. Kurum dışındaki bir başvuru merkezi aracılığı ile yapılan ve kurumun bilgisi dışında gerçekleştirilen e-sınav başvurularına katılım talebinin değerlendirilmesinin İdare ve Gözlem Kurulunun yetkisinde olduğunu,

ç. Kurum Eğitim Kurulunun, daha önceki dönemde aldığı kararla oda ve koşulların temizlenmesini zorlaştırması, mahpusların oda ve koşullarda hareket alanının daraltılması, olası yangın durumunda tehlikeyi ve tahribatı artırması gibi nedenlerden dolayı bir mahpusun yanında en fazla 7 adet kitap bulundurabileceği kararı aldığını ancak Kurulun 24/10/2023 tarihinde aldığı yeni bir kararla kişilerin yanında bulundurabileceği kitap sayısının artırılarak 10'a çıkarıldığını, mevcut durumda her mahpusun koşusunda 10 kitap bulundurabildiğini, kitap kotası belirleme yetkisinin mevzuat uyarınca ilgili Kurulda olduğunu,

d. Mahpusların açık ve kapalı görüşlerinin Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkındaki Kanunun 83'üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan "*Hükümlü, belgelendirmesi koşuluyla eşi, üçüncü dereceye kadar kan ve kayın hısımları ile vasisi veya kayyımı tarafından haftada bir kez ve ayrıca kuruma kabullerinde, zorunlu haller dışında bir daha değiştirilmemek üzere, ad ve adreslerini bildirdiği en fazla üç kişi tarafından, yarım saatten az ve bir buçuk saatten fazla olmamak üzere çalışma saatleri içerisinde ziyaret edebilir.*" hükmü gereğince yapıldığını, mahpusların görüşme sürelerinin 40 dakika olması hususunun mevzuatın belirlediği süre sınırı içerisinde kaldığını,

e. Kapalı görüşlerinin kayıt altına alındığı iddiasıyla ilgili olarak, 17/6/2021 tarihli ve 7328 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 5275 sayılı Kanunun 83'üncü maddesine "*Önceden bilgilendirilmek suretiyle, kapalı ceza infaz kurumlarında bulunan ve terör suçları, örgüt kurmak, yönetmek veya örgüte üye olmak suçları ile örgüt faaliyeti kapsamında işlenen suçlardan mahkûm olan veya tehlikeli hâlde bulunan yada dışarı ile iletişiminin kurum güvenliği açısından tehlikeli olabileceği değerlendirilen hükümlülerin birinci ve ikinci fıkra kapsamındaki kişilerle yapacakları görüşmeler, kamu düzeninin korunması ile kişi, toplum ve kurum güvenliğinin sağlanması veya suç işlenmesinin önlenmesi amacıyla kurum yönetimi tarafından dinlenebilir ve elektronik cihazlar da dâhil olmak üzere kaydedilebilir. Bu fıkra uyarınca tutulan kayıtlar, amacı dışında kullanılamaz ve kanunda açıkça belirtilen hâller dışında hiçbir kişi veya kurumla paylaşılabilir. Bu kayıtlar herhangi bir soruşturma ve kovuşturmayla konu edilmemiş ise en geç bir yıl sonunda silinir. Silme işlemi Cumhuriyet savcısı tarafından denetlenir.*" hükmünün eklendiğini, yapılan dinlemelerin bu kapsamda yapıldığını ve mevzuatın bir gereği olduğunu,

f. Kargoyla gelen eşyalarla ilgili işlemlerin Ceza İnfaz Kurumlarında Bulundurulabilecek Eşya ve Maddeler Hakkında Yönetmelik uyarınca yapıldığını, gelen eşyaların çöpe atıldığı iddiasının gerçeği yansıtmadığını,

g. Kurumdaki sosyal ve eğitsel faaliyetlere katılımının yasaklanmasının söz konusu olmadığını, başvuranın kendisinin de sınavlara, sportif faaliyetlere, grup çalışmalarına, manevi rehberlik görüşmelerine ve bireysel görüşmelere katıldığı, bunun kayıtlarının ekteki belgelerde yer aldığını ifade etmiştir.

4. Muhataptan alınan yazılı görüş başvurana iletilmiş ve kendisinden yazılı görüşü talep edilmiş ancak başvuran herhangi bir görüş sunmamıştır.

### III. İLGİLİ MEVZUAT

5. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde, Kurumumuzun "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma*

altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek” ile görevli olduğu düzenlenmiştir.

6. Aynı Kanun’un 17’nci maddesinde ise özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

7. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in “Karar türleri” başlıklı 65’inci maddesi şöyledir: “Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir.”

#### IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

8. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

9. 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu’nun 9’uncu maddesinin birinci fıkrasının (1) bendinde, Kurumun görevleri arasında İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde ulusal önleme mekanizması olarak görev yapmak olduğu düzenlenmiştir. Aynı maddenin (1) bendi kapsamında da özgürlüğünden mahrum bırakılanların Kuruma yapmış oldukları başvurular incelenmektedir.

10. Başvuran Kurumdaki tutulma koşullarının ve Kurum İdaresinin kendisine yönelik bazı tutumlarının hukuka ve insan onuruna aykırı olduğunu iddia etmiştir. Muhatap Kurum ise mevcut tutulma koşullarının infaz rejiminin olağan bir sonucu ve mevzuatın gereği olduğunu ifade etmiştir.

11. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), bir iddianın kanıtlanması hususunda yeterli ölçüde sağlam, kesin ve aralarında çelişki olmayan çıkarımların ve aynı derecede çürütülememiş maddi karinelerin bir arada bulunmasını aramıştır (AİHM, *İrlanda-Birleşik Krallık*, B. No: 5310/71, 10.09.2018, para. 161). AİHM, bir kötü muamelenin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin 3’üncü maddesi kapsamında değerlendirilebilmesi için belli bir şiddet seviyesine ulaşması gerektiğini; bu asgari seviyenin göreceli olduğunu; vakadaki muamelenin niteliği ve bağlamı, icrasının şekli ve yöntemi, süresi, fiziksel ve ruhsal etkileri ve bazı durumlarda mağdurun cinsiyeti, yaşı ve sağlık durumu gibi koşullara bağlı olduğunu ifade etmiştir (AİHM, *Bouyid/Belçika*, B. No: 23380/09, 28.09.2015, para. 86).

12. Anayasa Mahkemesi (AYM), başvuru sahibinin ihlal iddialarını kanıtlayamadığı, temel haklara yönelik bir müdahalenin olmadığı ya da müdahalenin meşru olduğu açık olan başvurular ile zorlama şikayetlerden ibaret başvuruların açıkça dayanaktan yoksun kabul edileceğini belirtmiştir (AYM, *Hikmet BALABANOĞLU*, B. No:2012/1334, 17.09.2013, para. 32). Objektif olarak imkansız, açıkça uydurulmuş ya da açıkça sağduyuya aykırı olaylara ilişkin şikayetler olarak tanımlanan zorlama şikayetler açıkça dayanaktan yoksun kabul edilmektedir. Hukuk öğrenimi olmayan ortalama bir kimse için, Sözleşmeye ilişkin bir ihlal bulunmadığının açıkça görülebildiği durumlar da bu kapsamda değerlendirilmektedir (Kabul Edilebilirlik Kriterleri Rehberi, Anlaşılmaz veya Uydurma Şikayetler Bölümü, s. 69).

13. Ceza İnfaz Kurumu tarafından, başvuranın iddialarına ilişkin gönderilen bilgi ve belgeler göz önünde bulundurulduğunda; başvuranın iddialarında yer alan hususların mevzuat kapsamında kaldığı ve ceza infaz

kurumunda bulunmuş olmanın neticesi sebebiyle yaşanan olağan durumlar olduğu, temel haklara yönelik herhangi bir müdahalenin olmadığı sonucuna varılmıştır. Başvuranın, iddialarına ilişkin herhangi bir delil sunmamış olması şikyetlerin zorlama şikyetler olduğu kanaati oluşturmuştur. Açıklanan nedenlerle; başvuranın iddialarının açıkça dayanaktan yoksun olması nedeniyle kabul edilmez olduğu değerlendirilmektedir.

## V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĐUNA,

B. Kararın taraflara tebliđine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

19/3/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

**e-imzalıdır**

Muhammet Ecevit CARTİ  
Daire Bařkanı

**e-imzalıdır**

Dr. Burhan ERKUŐ  
ye

**e-imzalıdır**

Mehmet Emin GENÇ  
ye

**e-imzalıdır**

Saffet BALIN  
ye

**e-imzalıdır**

nal SADE  
ye